

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Mec
Başkanlığı
Tarih: 02/02/2022 14:00
Sayı: E-120.07-
GID 0939056
SOF

7/50738 G-12

Sayı : E-54045643-610-3543672

Konu : Soru Önergesi (7/50738)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14.09.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.875300 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER'e ait 7/50738 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/50738) (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 98140B14-CC8A-4834-B941-3242476558C6

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Tülin DURAK

Mali Hizmetler Uzmanı

Telefon No: (312) 258 85 97

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'E AİT 7/50738 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Konya Kapalı Havzasında jeoloji geniş alana yayılmış olan Neojen yaşlı gölsel çökeller çakıltısı, tuf, killi kireçtaşı, kireçtaşı ile silt ve kil seviyelerinden oluşmaktadır. Yatay ve yataya yakın tabakalı kireçtaşları beyaz, kirli beyaz renkli olup, karstik erime boşlukludur.

Konya Kapalı Havzasındaki yeraltı suyu akımı havzayı besleyen yükseltilerden ova içlerine doğru olmakta, tüm yeraltı suyu akımı en nihayetinde ovanın en düşük topoğrafik kotunu oluşturan Tuz Gölü'ne (905 metre) doğru yönlenmektedir. Konya Kapalı Havzasındaki güncel obrukların oluşumunda, arazinin litolojik özellikleri, yeraltı suyunun akım yönü ve eğimi ile kimyasal bileşimi vb. koşullar etkin olmakla birlikte asıl neden Hasan dağı, Üzecek Dağı ve Karapınar dolayındaki dağları meydana getiren volkanik faaliyetlerin getirdiği yüksek konstrasyondaki CO²i çözerek karbonik asitçe zenginleşen yeraltı suyunun kimyasal aşındırmasının etkisidir. Asidik özellikteki bu yeraltı suyunun güneyden kuzeye doğru (Tuz Gölü'ne) akım yolu boyunca kireçtaşına etki ederek onu eriterek yeraltında büyük mağara ve boşluklar meydana getirmektedir. Kireçtaşının erimesinin devam etmesi bu karstik boşlukların genişleyip üst kısmının yeryüzünün topoğrafik kotuna 20-25 m. yaklaşmasına neden olmaktadır. Yeraltındaki mağara veya karstik boşluk tavanının incilmesi ve üzerindeki yükün ağırlığını taşıyamaması, buna bağlı olarak da yükün ağırlığına dayanamayıp çökmesi sonucunda obruklar oluşmaktadır. Obrukların derinlikleri, 10-200 metre arasında değişmektedir. Obruk derinliği, yeraltı suyu seviyesinin altına inerse sulu obruk, yeraltı suyu seviyesinin üzerinde kalırsa kuru obruk diye adlandırılmaktadır.

Konu hidrojeolojik bakımdan incelendiğinde Konya Kapalı Havzasında doğal şartlarda (yeraltı suyu çekimi yapılmayan dönem) obruk oluşumlarının meydana geldiği bilinmektedir. Bu dönemde karstik akiferdeki yeraltı suyu tamamen doymuş olup, basınçlı akifer özelliğine sahiptir. Bu durum, yeraltı mağaraları tavanlarının akiferden gelen hidrostatik basınç dolayısı ile daha mukavim olmasını sağlamaktadır. Yeraltı suyu çekimlerinin artmasına bağlı olarak yeraltı suyu seviyelerinin düşmesi neticesinde akiferden mağara tavanına gelen hidrostatik basınç ortadan kalkmış bulunmakta olup, bu durumun obruk oluşumunu artırmada cüzi bir oranda etkisinin olabileceğinden söz etmek mümkün olabilmektedir. Aynı zamanda Konya Kapalı Havzasında yeraltı suyu çekimlerine bağlı olarak yeraltı suyu seviyelerinin düştüğü bilinmektedir. Bunun doğal neticesi olarak karstik akiferde dolaşım gösteren korozif, aşındırıcı yeraltı suyunun kireçtaşları olan temas yüzeyi ve alanı azalmakta olup, dolayısı ile kireçtaşlarını eritme şiddeti de düşmektedir. Bu durumun gelecekte obruk oluşum hızını düşürmesi de beklenmelidir.

Yüzey sularının buharlaşma kayıplarının ve kamulaştırma maliyetinin minimize edilerek yeraltı suyuna iletilmesi, bu vesileyle yeraltı suyunun rezerv ve kalite açısından korunması ve kurak dönemlerde çeşitli maksatlara yönelik olarak topografik ve jeolojik olarak uygun yerlerde hidrojeolojik su bütçesine göre muhtelif (işletme/inşaat/proje/planlama) kademelerde 186 adet yeraltı depolama projesi geliştirilmiştir.

Ülkemizin 25 havzası için hazırlanan havza master planları ile her havza için su potansiyeli ile mevcut ve gelecekteki su ihtiyaçları ortaya koyularak havzalar arası su aktarım alternatiflerinden teknik, ekonomik, sosyal ve çevresel projeler açısından uygun olanları hayata geçirilmektedir. 2017 yılında tamamlanan Konya Kapalı Havzası Master Planı kapsamında

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

çalışılan Fırat Nehri'nden Konya Kapalı Havzası'na su aktarımı alternatifi günümüz koşullarında ekonomik olarak yapılabilir bulunmamıştır.

Mevsimsel göl özelliği gösteren dolinlerden ziyade, karstlaşmaya bağlı gelişmiş en büyük karstik çöküntü alanları olan polyelerden (Gölova) söz etmek daha doğrudur. Uzunluk ve genişlikleri kilometrelerce olan polyeler vardır. Polyelerin kenar kısımları oldukça eğimlidir. Bu yüzden de tabanları çevrelerine göre birkaç yüz metre daha alçaktır. Polyeler çevreden gelen alüvyonlarla doldurulmuş olduğundan düz bir ova halindedirler ve başlıca tarım ve yerleşim sahalarını oluştururlar. Bununla beraber birçok polye tabanı bataklıklar veya bazen geçici göller tarafından işgal edilir. Polye tabanın bataklık olması yer altı drenaj şartlarına ve yeraltı suyu seviyesine bağlıdır. Yeraltı suyu seviyesinin yükseldiği mevsimlerde polye sularla kaplandığı halde yeraltı suyunun alçaldığı mevsimlerde kurudur. Polyelerdeki göllenme yağışın yıl içerisindeki dağılımı, polyeyi besleyen yüzey suyu veya kaynak suları miktarı ve polyede bulunan düdenlerin su yutma kapasitelerinin durumu gibi faktörlere bağlı olarak her yıl farklılık gösterebilmektedir. Konya Derebucak Gembos polyesinde olduğu gibi polyeye gelen çay üzerinde yapılan Derebucak Barajı polyenin mevsimsel göllenmesini engelleyerek ve de polyeyi sulama sahası içerisinde tutarak tarıma açmış ve vatandaşın istifadesine sunmuştur. Burdur Bucak Kestel polyesinde var olan düdenler her yıl temizlenerek polyenin geçici güçlenmesi azaltılmakta aynı zamanda bu düdenler Antalya'nın içme suyu sahası olan Kırkgözler kaynağını beslemektedir.

İklim değişikliğine bağlı olarak yağışın azalmasına bağlı olarak polyelerin de her lokasyon gibi etkilenmesi mümkün olabilmektedir.

Bakanlığımız diğer kurumlar ile koordineli olarak suyun tasarruf edilmesi ile suyun etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasına yönelik su bütçesine göre sulama modelleri, uygun ürün deseni çalışmaları yapılmaktadır.